

REFERAT Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget d. 04-02-2026

Mødedato Onsdag d. 04. februar 2026 kl. 14:30

Mødested Lokale 110, Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Introduktion til Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget - Udvalgets budget.....	4
Godkendelse af delegations- og kompetenceplan.....	5
Tema - Arbejdskraft.....	6
Introduktion til Ledelsesinformation.....	7
Beskæftigelsesreformen.....	8
Afrapportering på overordnede indsatser i relation til handicapkompenserende ordninger 2025.....	10
Fremtidig retning for landdistriktsområdet.....	12
Ansøgning fra Sød/Ubjerg Lokalråd om midler til LUP-forprojekt.....	13
Ansøgning fra Skærbæk Lokalråd om skilte til Historiske byvandring.....	15
Årsplan 2026 Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget.....	17
Gensidig orientering.....	18
Underskriftsark.....	19

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.04-P35-2-26

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Introduktion til Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget - Udvalgets budget

00.30.00-Ø00-3-25

Beslutningstema

Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget introduceres til udvalgets budget 2026-2029.

Historik

På det orienterende Kommunalbestyrelsesmøde den 27. januar 2026 blev Kommunalbestyrelsen introduceret til kommunal økonomi generelt og til Tønder Kommunes budget specifikt.

Sagsfremstilling

Den overordnede introduktion til kommunens økonomi følges op med en overordnet introduktion til udvalgets konkrete budget 2026-2029.

Følgende politikområder hører under Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget og indgår i orienteringen:

- Kontante ydelser
- Arbejdsmarkedsområdets serviceudgifter
- Driftsudgifter til aktivering
- Landdistriktsudvikling

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at orientering tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Plancher Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalgsmøde 04.02.2026

Punkt 3: Godkendelse af delegations- og kompetenceplan

00.07.00-A00-2-25

Beslutningstema

Udvalget godkender delegations- og kompetenceplan for eget område.

Sagsfremstilling

Tidligere delegations- og kompetenceplaner har været udarbejdet som enkeltstående dokumenter for hvert område. I forbindelse med revisionen af de gældende kompetence- og delegationsplaner, herunder de områder der tidligere lå i delegations- og kompetenceplanen for Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget, er Tønder Kommunes kompetence- og delegationsplaner sammenskrevet og samlet i ét dokument. En samlet kompetence- og delegationsplan bidrager til ensartethed og sammenlignelighed mellem udvalgene samt tydeliggøre snitflader. Ligeledes giver en samling af alle udvalgenes kompetence- og delegationsplaner i ét dokument, der indledes med et generelt afsnit, et bedre overblik over ansvaret for den umiddelbare forvaltning af kommunens forskellige opgaveområder.

Den reviderede delegations- og kompetenceplan er udarbejdet med afsæt i Styrelsesvedtægten for Tønder Kommune, som blev godkendt af Kommunalbestyrelsen i december 2025.

Delegations- og kompetenceplanen beskriver fordelingen af beslutningskompetencen og dermed:

- Hvor i organisationen beslutninger skal tages
- Kompetencen mellem de politiske niveauer
- Kompetencen mellem de politiske niveauer og administrationen

Delegations- og kompetenceplanen skal være dynamisk og bør således justeres og tilrettes i takt med ny lovgivning, ny læring, ændret praksis etc.

Delegations- og kompetenceplanen kan suppleres med udarbejdelse af samarbejdsgrundlag for de enkelte udvalg ved behov.

Den reviderede samlede delegations- og kompetenceplan samt udvalgets seneste godkendte kompetenceplan er vedlagt som bilag.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at delegations- og kompetenceplanen for udvalgets område godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen godkendt, med de faldne bemærkninger om ændringer på side 17, linje 3 under Landdistriktsudvikling.

Bilag

Tilrettet Delegations og Kompetenceplan for Tønder Kommune 2026

kompetenceplan-for-politikomraadet-arbejdsmarked-2022-godkendt-version.pdf

Punkt 4: Tema - Arbejdskraft

15.00.00-P35-2-26

Beslutningstema

Denne sag omhandler temaet arbejdskraft og åbner for en indledende drøftelse i udvalget af dette fokusområde i Beskæftigelsesplan 2026.

Sagsfremstilling

Beskæftigelsen er fortsat på et højt niveau både nationalt og i Tønder Kommune. Det medfører, at ledigheden blandt jobparate borgere ligger på et historisk lavt niveau, og at virksomhederne i stigende grad efterspørger kvalificeret arbejdskraft. Samtidig oplever flere brancher fortsatte rekrutteringsudfordringer.

I de kommende år forventes et markant demografisk skifte på arbejdsmarkedet. Antallet af seniorer, der trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet, vil overstige antallet af unge, der træder ind. Dette vil – både i Tønder Kommune og på landsplan – skabe et øget pres på virksomhedernes muligheder for at rekruttere og fastholde den nødvendige arbejdskraft.

Der er en række indsatser, der kan bringes i spil for at styrke tilgangen til arbejdskraft, herunder:

- Udvikling af det rummelige arbejdsmarked, hvor flere borgere længere væk fra beskæftigelse inkluderes gennem lønnede timer og individuelle løsninger.
- Tiltrækning af arbejdskraft, både nationalt og internationalt.
- Opkvalificering og omstilling, så både ledige og beskæftigede i højere grad matcher virksomhedernes behov.
- Fastholdelse af seniorer, der ønsker at fortsætte på arbejdsmarkedet.
- Støtte til nyuddannede, så overgangen fra uddannelse til beskæftigelse styrkes.

Med Beskæftigelsesplan 2026 har Tønder Kommune prioriteret "Arbejdskraft", som et af fire fokusområder.

Formålet med drøftelsen i udvalget er at:

- Præsentere udvalget for centrale nøgletal vedrørende arbejdskraft og udviklingen på arbejdsmarkedet.
- Skabe grundlag for en strategisk drøftelse af arbejdskraftområdet, herunder de udfordringer og muligheder Tønder Kommune står overfor.
- Forberede udvalgets dialog med *Partnerskabet for Fremtidens Arbejdskraft i Tønder Kommune* på mødet i marts 2026, hvor arbejdskraft vil være et tema.

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Uddrag fra Region Syddanmarks kontur 2024 - med fokus på beskæftigelse

Punkt 5: Introduktion til Ledelsesinformation

15.00.00-A00-8-25

Beslutningstema

Udvalget præsenteres for ledelsesinformation på arbejdsmarkedsområdet.

Sagsfremstilling

Ledelsesinformation er et styringsredskab, hvor der løbende følges op på de målsætninger, som udvalget har valgt på beskæftigelsesområdet i det pågældende år. Målsætningerne for 2026 tager udgangspunkt i målene i Beskæftigelsesplan 2026.

Ledelsesinformationen opdateres hver måned. Udvalget præsenteres halvårligt for en mere udførlig opfølgning på målsætningerne i beskæftigelsesplan 2026 i forbindelse med, at der laves en halvårlig og en endelig opfølgning.

Ledelsesinformationen kan tilgås via ikonet KMD Lis på medlemmernes Ipad. På mødet gives en hurtig indføring i programmet samt de målepunkter, der aktuelt er.

Fremadrettet vil punktet være fast under punktet *gensidig orientering*, hvor der vil være mulighed for, at spørge ind til udviklingen i måltallene.

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 6: Beskæftigelsesreformen

15.00.00-P17-1-25

Beslutningstema

I denne sag orienteres om aftale om reform af beskæftigelsesindsatsen frem mod 2030 og status på reformen.

Sagsfremstilling

Regeringen og en bred kreds af partier har indgået aftale i april 2025 om en reform af beskæftigelsesindsatsen frem mod 2030. Reformen har til formål at skabe en mere enkel, effektiv og borgernær indsats, reducere udgifterne med ca. 3 mia. kr. årligt i 2030 og samtidig styrke fokus på kvalificeret arbejdskraft og virksomhedernes behov. Besparelserne kommer gradvist fra og med 2026.

Formålet med beskæftigelsesindsatsen er fortsat at bringe ledige tættere på job og imødekomme virksomhedernes behov for kvalificeret arbejdskraft. Det kan være fuldtidsjob, men også småjobs og få timer kan hjælpe udsatte borgere ind på arbejdsmarkedet. For at matche fremtidens kompetencekrav skal ledige tilbydes uddannelse og opkvalificering. Kommunerne skal samtidig tilrettelægge indsatsen med fokus på arbejdsmarkedets og virksomhedernes behov.

Reformen indeholder følgende 10 centrale principper:

1. Jobcentersystemet afskaffes, større frihed til organisering
2. Sygemeldte fra beskæftigelse flyttes ud af indsatsen
3. Ni ud af ti sanktioner bortfalder for borgere længere fra arbejdsmarkedet
4. Borgere længere fra arbejdsmarkedet får en årlig opfølgning og mulighed for ”pause”
5. Mere sammenhængende indsats: Fra 13 til 5 målgrupper
6. Hver fjerde ledige kan undtages for indsats
7. Cirka 500.000 færre samtaler – større fokus på borgerens behov
8. Én indgang til virksomheder i kommunen vedr. rekruttering af arbejdskraft
9. Forsøg med mere ansvar til a-kasser og forsøg med frit valg
10. Mindre detailstyring, kommuner måles på resultater

Der indføres nye principper for styring og opfølgning, hvor proceskrav erstattes af målinger i forhold til tre resultatmål og to tilfredshedsmaal:

- Afgang til beskæftigelse og uddannelse (resultatmål)
- Andel i ordinære løntimer (borgere længere fra job) (resultatmål)
- Andel på offentlig forsørgelse (resultatmål)
- Borgertilfredshed (tilfredshedsmaal)
- Virksomhedstilfredshed (tilfredshedsmaal)

Det lokale samspil internt i kommunerne og tværsektorielt med at understøtte borgernes job- og uddannelsesfokus bliver et endnu mere vigtigt fundament for at kunne lykkes fremadrettet.

Der indføres med reformen en tidsbegrænset bestemmelse om, at kommunalpolitiske drøftelser af beskæftigelsesindsatsen skal være forankret i ét udvalg for at sikre et lokalpolitisk fokus i overgangen til en ny beskæftigelsesindsats.

Kommunernes Landsforening (KL) har angivet fem hovedårsager til, at beskæftigelsesområdet er et vigtigt område med direkte betydning for borgernes liv og kommunens udvikling:

- Job har stor betydning i menneskers liv
- Adgang til arbejdskraft er vigtig for virksomhederne
- Stor betydning for kommunekassen
- Flere i job = færre udgifter og flere indtægter
- Central i den borgernære velfærd

Den lokalpolitiske hovedopgave med reformen på beskæftigelsesområdet bliver ifølge KL; at sætte retning for en lokal beskæftigelsesindsats med større faglig frihed og tillid til medarbejderne – og med stærkt fokus på kerneopgaven og resultater at beslutte realisering af besparelsen.

Status på arbejdet med reformen i Tønder Kommune

Arbejdsmarkedsudvalget har den 1. oktober 2025 prioriteret seks pejlemærker, som understøtter en øget faglig frihed for medarbejderne i mødet med borgerne. Den væsentligste ændring i reformen træder i kraft den 1. januar 2027, hvor antallet af målgrupper på arbejdsmarkedsområdet reduceres fra 13 til 5. Allerede fra den 1. februar 2026 implementeres de første ændringer, hvor der ikke længere bliver mulighed for tildeling af ressourceforløb og revalidering. Der bliver samtidig mulighed for, at ændre jobcenternavnet.

For Tønder Kommune medfører reformen i 2026 en samlet besparelse på 3,039 mio. kr. på serviceudgifter og 1,779 mio. kr. på overførselsudgifter. Besparelserne omfatter blandt andet vejledning, opkvalificering og mentorstøtte i arbejdsmarkedsindsatsen og er indarbejdet i budgettet for 2026.

Den endelige økonomi for reformen fra og med 2027 er endnu ikke afklaret mellem KL og regeringen. Det forventes, at der opnås fuldt overblik, når aftalen om kommunernes økonomi for 2027 foreligger medio 2026.

Med reformen indføres en jobpræmie, der belønner kommuner for indsatsen med målgruppen. I 2026 og 2027 fordeles midlerne efter antallet af borgere i målgruppen, hvilket giver kommunerne ekstra støtte til at investere i vejen mod job. Fra 2028 baseres præmien på kommunernes evne til at hjælpe udsatte borgere i ordinær beskæftigelse. Der er afsat 75 mio. kr. årligt til ordningen.

Med reformen følger der også midler til opkvalificering af ledere og medarbejdere på beskæftigelsesområdet. Tønder Kommunes andel af opkvalificeringspuljen udgør i alt 775.000 kr., fordelt med 193.000 kr. i 2026, 291.000 kr. i 2027 og 291.000 kr. i 2028. Der stilles ikke krav om medfinansiering i 2026, mens der fra 2027 og 2028 indføres krav om 20 % medfinansiering.

Sagen genoptaget efter Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalgsmødet den 14. januar 2026

Den 1. februar 2026 træder en række hovedelementer i kraft som led i reformen. Reformen indebærer blandt andet en afskaffelse af ressourceforløbene, som i dag omfatter 116 borgere, samt revalideringsordningen, hvor 11 borgere aktuelt er omfattet. De personer, som aktuelt er tilkendt et ressourceforløb eller omfattet af revalideringsordningen fortsætter i deres forløb, men der tilkendes ikke nye forløb. Samtidig bortfalder kravene om læse-, skrive- og regnetest, ligesom kravet om at organisere beskæftigelsesindsatsen i et jobcenter ophæves, hvilket giver kommunerne større frihed til at tilrettelægge organiseringen.

Reformen introducerer desuden en ny hjemmel til at behandle personoplysninger i forbindelse med anvendelsen af kunstige intelligensløsninger. Derudover styrkes virksomhedsservicen gennem et krav om, at virksomhederne skal have én samlet indgang til arbejdskraftområdet.

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Pejlemærker for retningen på arbejdet med reformen i Tønder Kommune

Punkt 7: Afrapportering på overordnede indsatser i relation til handicapkompenserende ordninger 2025

15.22.06-K07-1-26

Beslutningstema

I denne sag gives der en afrapportering for 2025 af de overordnede indsatser inden for de handicapkompenserende ordninger på arbejdsmarkedsområdet.

Historik

I henhold til Tønder Kommunes kompetenceplan for Politikområde Arbejdsmarked, som blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 24. februar 2022, skal forvaltningen én gang årligt afrapportere til Arbejdsmarkedsudvalget om de overordnede indsatser inden for de handicapkompenserende ordninger.

Sagsfremstilling

I Beskæftigelsesplan 2025 var et af målsætningerne under "Den inkluderende arbejdsplads" at få personer med handicap i beskæftigelse. Ved handicap menes både synlige og ikke-synlige fysiske og/eller psykiske handicap.

Jobcenter Tønder iværksætter relevante indsatser for målgruppen gennem de samarbejder, der er etableret. Herunder med psykiatrien og Dansk Handicap Forbund, og gennem brugen af handicapkompenserende ordninger som personlig assistance og hjælpemidler. For borgere, der på grund af en begrænset arbejdsevne ikke kan deltage i arbejdsmarkedet på ordinære vilkår, tilbydes tilknytning til arbejdsmarkedet gennem ordinære timer (lønnede timer) eller fleksjob, alt efter deres muligheder og behov.

Ordinære timer/fleksjob

Jobcenter Tønder har et særligt fokus på at støtte borgere i at opnå og fastholde beskæftigelse på ordinære vilkår.

I 3. kvartal 2025 var i alt 141 borgere i ordinære arbejdstimer kombineret med en offentlig ydelse inden for målgrupperne: kontanthjælp, jobafklaringsforløb, ressourceforløb og revalidering. Til sammenligning var der 132 borgere i ordinære timer i samme periode i 2024.

Antallet af fuldtidspersoner i fleksjob er ligeledes steget – fra 844 i 2024 til 876 i 2025. Fleksjobordningen giver mulighed for beskæftigelse til personer med en varig og væsentlig nedsat arbejdsevne, som ikke kan opnå eller fastholde ordinært arbejde på almindelige vilkår.

Samlet set viser udviklingen, at flere borgere enten deltager i ordinær beskæftigelse eller opnår tilknytning til arbejdsmarkedet gennem fleksjobordningen, afhængigt af deres forudsætninger og arbejdsevne.

Personlig assistance og hjælpemidler

Personlig assistance og hjælpemidler spiller en vigtig rolle i Tønder Kommunes indsats for at støtte borgere med funktionsnedsættelser i job, uddannelse og deltagelse i beskæftigelsestilbud. I 2025 modtog 33 borgere personlig assistance som kompensation for funktionsnedsættelser, der skaber barrierer i forbindelse med arbejde eller uddannelse. Udgiften til ordningen udgjorde 1,982 mio. kr. Personlig assistance bidrager til, at borgere kan fastholde eller påbegynde beskæftigelse og uddannelse på lige vilkår med andre.

Borgere med funktionsnedsættelser kan desuden få hjælpemidler bevilget efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, når funktionsnedsættelsen skaber barrierer for deltagelse i job, uddannelse eller andre tilbud. Jobcenteret råder over et eget depot, hvorfra der udlånes hjælpemidler, og der anskaffes yderligere hjælpemidler efter behov. I 2025 udgjorde udgiften til hjælpemidler 1,280 mio. kr. Hjælpemidler på arbejdsmarkedsområdet spænder vidt – fra fodindlæg og løftestole til IT-rygsække for ordblinde og andre teknologiske støtteværktøjer.

Samarbejde med Psykiatrien

Det tværfaglige samarbejde om Individuelt Planlagt job eller uddannelse med Støtte (IPS) er blevet markant styrket de seneste år. Tønder Kommune igangsatte i 2022 IPS-indsatsen for primært borgere over 30 år. Som led i en styrkelse af Jobcenterets tilbud til unge med psykiske udfordringer blev indsatsen i januar 2024 udvidet til også at omfatte unge. I 2025 blev IPS-indsatsen yderligere udvidet gennem Ungeløftet Tønder, så målgruppen ikke længere kun omfattede ledige borgere tilknyttet psykiatrien. Dermed fik også unge uden psykiatrisk tilknytning adgang til IPS-støtte.

Ved udgangen af 2025 deltog ca. 80 borgere tilknyttet jobcenteret og lokalpsykiatrien i en IPS-indsats. Derudover deltog ca. 40 unge, som ikke var tilknyttet psykiatrien. Jobcenter Tønders samarbejde med lokalpsykiatrien om IPS omfatter nu

omkring 20 % af alle borgere tilknyttet lokalpsykiatrien i Tønder. Derudover er samarbejdet mellem jobcenteret og lokalpsykiatrien styrket om de borgere som ikke er tilknyttet et IPS forløb. Samlet set er der etableret et stærkt og forankret samarbejde med psykiatrien, som understøtter borgernes muligheder for at opnå og fastholde job eller uddannelse.

Samarbejde med Dansk Handicap Forbund

Jobcenter Tønder har i 2025 samarbejdet om projektet "Det rummelige arbejdsmarked" med Dansk Handicap Forbund, der er en organisation under Danske Handicaporganisationer. Formålet med projektet er at styrke Jobcenterets indsats med at spotte borgere med et skjult handicap og med de rette hjælpemidler hjælpe borgerne med udgangspunkt i deres handicap i job eller til brancheskift.

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 8: Fremtidig retning for landdistriktsområdet

04.21.00-A00-12-25

Beslutningstema

I dette punkt skal udvalget, med udgangspunkt i orienteringen om området, tage stilling til landdistriktsområdets retning, økonomi og inddragelse af lokalområderne.

Historik

På udvalgs mødet i januar 2026 fik udvalget en præsentation af landdistriktsområdet og en kort gennemgang af den i december 2025 gennemførte evaluering.

Samtidig godkendte udvalget også at tildeling af driftsmidler og administration af puljemidler fortsatte uændret i 2026.

Sagsfremstilling

På baggrund af den gennemførte evaluering af landdistriktsindsatsen i valgperioden 2022–2025 og de efterfølgende politiske drøftelser, skal det nye udvalg tage stilling til den fremtidige organisering af landdistriktsområdet. Ved præsentationen af området på udvalgs mødet i januar, fik udvalget præsenteret følgende anbefalinger:

1. Tættere politisk kontakt til lokalområderne

Formålet med et eventuelt landdistriktsforum er at sikre lokal inddragelse, samtidig med, at den nuværende smidighed i sagsbehandlingen fastholdes. Dette vil betyde udvalgte og mindre forum som har en dialog. Såfremt udvalget ønsker en anden model, der sikrer mere kontakt til lokalområderne, kan der eksempelvis være inspirationstur rundt i kommunen med besøg hos lokalrådene, enten ud fra et rotationsprincip om at besøge alle lokalområder i løbet af valgperioden, eller ud fra et princip om at besøge udvalgte områder f.eks. i forbindelse med afholdelse af møder eller efter behov.

2. Udarbejdelse af et kortfattet landdistriktsstrategisk kommissorium

Det anbefales, at det nye udvalg udarbejder et strategisk kommissorium med 3–5 overordnede mål, der tager afsæt i den kommende kommuneplanstrategi og visionsplanen (2026), som opfølgning på det planlagte strategiseminar 19.-20. marts for kommunalbestyrelsen, hvorefter udvalgene hver især skal udarbejde en udvalgsstrategi.

3. Fastholdelse af nuværende administrative struktur, herunder

- at mødestrukturen med en årlig landdistriktskonference i foråret og et dialogmøde i efteråret fastholdes, hvor TMK-udvalget også inviteres.
- mulig deltagelse i den nationale Landdistriktskonference
- at der etableres en årlig kompetenceudviklingsindsats for lokalrådene (fx fundraising, kommunikation)

Udvalget bedes drøfte anbefalingerne og træffe beslutning om den fremtidige organisering af området.

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at der tages stilling til niveauet af kontakt med lokalområderne og mulige besøgsrunder eller tilsvarende, og at den årlige Landdistriktskonference og det årlige dialogmøde fastholdes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 9: Ansøgning fra Sæd/Ubjerg Lokalråd om midler til LUP-forprojekt

04.21.00-P20-19-25

Beslutningstema

I dette punkt skal udvalget tage stilling til en ansøgning om midler til Sæd/Ubjerg Lokalråd, der ansøger om midler til et delprojekt i deres LUP.

Historik

Den 9. november 2022 vedtog Tønder Kommunes Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalg at støtte op om lokalrådet i Sæd-Ubjerg og deres ønske om at deltage i forsøgsordningen for frilandsbyer og øer. Deltagelsen skulle fritage lokalrådet for eventuelle begrænsninger, der kunne ligge i planloven i forbindelse med realisering af deres LUP-projekter. Ultimo 2024 meddelte Kirke- og landdistriktsministeriet at den igangværende politiske proces omkring støtte til frilandsbyer blev sat i bero på ubestemt tid.

Derfor har Sæd/Ubjerg Lokalråd ikke arbejdet med deres LUP-byggeri i perioden fra 2022 til nu.

Sagsfremstilling

Sæd-Ubjerg Lokalråd ansøger om økonomisk tilskud på 208.300 kr. til et delprojekt for realisering af et fælleshus, som er et væsentligt element i deres LUP. Sæd/Ubjerg lokalråd har brugt et års tid på at sunde sig over, at de ikke blev Frilandsby. I ansøgningen beskriver de, at de begynder at mærke, at de ikke længere har hverken forsamlingshus eller SovGodt8, hvor "Stalden" var byens mødested.

Derfor vil de i gang med projekt "Fælleshus" / bæredygtigt byggeri, som det er beskrevet i deres LUP. De søger penge til en rådgiver, så de får udarbejdet projektbeskrivelse, rådgivning til tilladelser og plan samt materiale til fundraising.

De ansøger om et forprojekt og projektering, mens byggeriet forventes at ske med fondsmidler og egne midler. Delprojektet består af følgende opgaver, som en arkitekt skal løse:

1. Udarbejdelse af materiale til fundraising
2. Myndighedsansøgning, herunder ingeniøropgaver (LCA-beregninger, energiberegninger, statiske beregninger og jordbundsundersøgelser)
3. Miniudbud i fagentrepriser
4. Projektledelse og tilsyn indtil aflevering af byggeri for færdigmelding

Formålet med et fælleshus er at have et mødested, som understøtter udvikling af fællesskabet. Huset indrettes med et fællesrum til ca. 50 personer med køkkenfaciliteter og toilet. Huset kan benyttes til forskellige aktiviteter, f.eks. borgermøder, fællesspisning, møderum, børnefødselsdage, fredagsbar, nytårskur og m.m. Huset vil endvidere være en erstatning for det tidligere mødested "Laden", som ikke mere eksisterer og til dels også for Ubjerg Forsamlingshus, der har været stillet til rådighed af Kommunen i en årrække, men siden 2007 har fungeret som bosted og i de seneste 5-6 år har det været vanskeligt at "låne/leje" lokalerne, hvilket oprindeligt var en del af aftalen med Kommunen.

Lokalrådet beskriver en tidsramme fra 1. maj 2026 – 1. maj 2027.

Økonomi

Det anbefales at bevillige 75% af det ansøgte beløb, svarende til 156.000 kr., der tages fra Puljen til LUP-indsatser.

Indstilling Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at udvalget godkender ansøgningen og bevilliger 156.000 kr.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

LUP Sød Ubjerg

Ansøgning LUP-midler

Punkt 10: Ansøgning fra Skærbæk Lokalråd om skilte til Historiske byvandring

04.21.00-A00-15-25

Beslutningstema

Udvalget skal tage stilling til en ansøgning fra Skærbæk Lokalråd om midler til historiske byvandring i Skærbæk.

Historik

I forbindelse med de seneste års mange borgermøder i forbindelse med BID og Byudvikling er der i Skærbæk opstået en idé om historiske byvandring i en bredt sammensat arbejdsgruppe, der har gennemført både prøvehandlinger og udviklet flere tematiserede byvandring.

Sagsfremstilling

Skærbæk Lokalråd ansøger om midler til et projekt, der er opstået som led i det lokale byudviklingsarbejde for Skærbæk, hvor der har været fokus på, hvordan byens kulturarv og historie kan formidles bredere til borgere, besøgende og kommende tilflyttere. I forbindelse med arbejdet med byudviklingsplanen er der fremkommet ideer om at synliggøre byens historiske bygninger og fortællinger på en oplevelsesorienteret måde. En arbejdsgruppe har arbejdet med et konceptet for en mere permanent historiefortællingsløsning i Skærbæk. Konkret omfatter projektet etablering af i alt 50 historiske skilte på bygninger og andre lokaliteter rundt i Skærbæk. Hvert skilt indeholder et historisk foto, en kort beskrivende tekst samt en QR-kode, der linker til en hjemmeside med udvidet materiale, flere billeder og yderligere kontekst.

Formålet er:

- at gøre Skærbæks historie synlig og tilgængelig for både borgere og turister
- at give skoler, institutioner og foreninger mulighed for at anvende materialet i undervisning, byaktiviteter, orienteringsløb m.m.
- at skabe et samlet tilbud, som understøtter lokal identitet og kulturel sammenhængskraft
- at styrke oplevelsen af Skærbæk som besøgsdestination og potentielt forlænge turisternes ophold, til gavn for handel og byliv

Derudover etableres flere info-tavler (både indendørs og udendørs), som giver overblik over byvandringen, kortmateriale, introduktionstekst og QR-koder. Skiltene opsættes gradvist: først 5 skilte, hvorefter der løbende lanceres nye skilte hvert kvartal i en periode på mere end 2 år. Projektet er tænkt som et længerevarende tiltag, der kan udvikles med flere aktiviteter og nye historier over tid.

Økonomi

Den samlede projektudgift udgør 144.187,75 kr. inkl. moms. Tilbud omfatter bl.a.:

- Infotavler (udvendige og indvendige)
- Roll-ups til Skærbæk Centret og museet
- 50 stk. byskilte i aluminium inkl. scanning, layout, tryk og montering

Der er ansøgt om 100.000 kr. fra Nordeas puljer, og denne ansøgning er endnu uafklaret.

Forvaltningens vurdering

Projektet vurderes at understøtte målene i kommunens arbejde med lokal udvikling, kulturformidling og styrkelse af identitet og attraktivitet. Historiefortælling i byrummet er et relativt lavpraktisk, men synligt og varigt greb. Projektet vil understøtte et bedre oplevelsesgrundlag for gæster. Der er tale om et lokalt forankret projekt med bred frivillig involvering, hvilket styrker bæredygtigheden i drift og videreudvikling. Projektet har samtidig potentiale til at indgå i turismestrategiske indsatser.

Økonomi

Det samlede projekt beløber sig til 144.187,75 kr. inkl. moms.

Udvalget bedes tage stilling til, om kommunen vil yde 75 % af det ansøgte beløb, svarende til 108.140,81 kr.

Såfremt lokalrådet modtager en bevilling fra Nordea, justeres bevillingen, så det modsvarer 75% af restfinansieringen.

Indstilling
Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at der bevilges 75 % af det ansøgte beløb, svarende til 108.140,81 kr., til historiefortællingsprojektet i Skærbæk.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Vedr. Ansøgning om Midler til By Vandrings skilte

Punkt 11: Årsplan 2026 Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget

00.22.04-G01-1-25

Beslutningstema

Forslag til Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalgets årsplan for 2026 godkendes.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet et udkast til den politiske årsplan for 2026 for Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget. Årsplanen giver en oversigt over emner på årets udvalgmøder, dialogmøder, relevante konferencer og de faste punkter, som allerede nu er programsat til behandling på udvalgets møder i 2026.

Årsplanen er dynamisk og genbesøges ved hvert udvalgmøde under punktet *gensidig orientering*, hvor der løbende er mulighed for at tilpasse indhold og temaer. Udvalget skal drøfte om der skal ske ændringer eller tilføjelser til årsplanen.

Det nyligt konstituerede Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalg vil i det første år få en grundig indføring i fagområdet Arbejdsmarked. Her vil der blive introduceret de vigtigste temaer ligesom der vil være besøg hos relevante samarbejdspartnere.

Folketinget vedtog i 2025 en reform af beskæftigelsesindsatsen. Noget af lovarbejdet og de økonomiske rammer er på plads, mens noget stadig er under behandling. Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget har i januar 2026 fået en grundig indføring i reformen og i de pejlemærker, som det afgående Arbejdsmarkedsudvalg har besluttet skal danne rammen om implementeringen i Tønder Kommune. Reformen af beskæftigelsesområdet vil være et tilbagevendende punkt på møderne i udvalget i 2026, sådan at udviklingen kan følges tæt.

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at forslag til årsplanen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Årsplan for Arbejdsmarkeds- og Landdistriktsudvalget 2026

Punkt 12: Gensidig orientering

00.22.04-P35-1-26

Beslutningstema

Orientering til udvalget.

Sagsfremstilling

Orientering fra udvalgsformand:

Orientering fra udvalgsmedlemmer:

Orientering fra forvaltningen:

- Ekstra midler til styrkelse af Ungeløftet - Tønder Kommune tildeles 1.750.145 kr. pr. år fra 2026 til 2028 (A)
- Midler fra pulje til uddannelsesløft i 2026 på 100.000 kr. til dagpengeforsikrede ledige og jobparate ledige (A)
- Midler fra den regionale uddannelsespulje 2026 på 527.000 kr. til korte erhvervsrettede kurser til ledige (A)
- Fornyelse af aftale med Fonde.dk (L)
- Invitation til Landdistrikternes Fællesråds Årsmøde 29. maj 2026 (L)

Indstilling

Fagchefen for Arbejdsmarked indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Invitation til årsmøde 2026.pdf

Punkt 13: Underskriftsark

00.22.00-P35-7-25

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

.